

നീതിരാഹിത്യമാണ് ഇവയ്ക്കു കാരണം. എല്ലാ ജനതകൾക്കും വികസനം ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിലൂടെ മാത്രമേ ലോകസമാധാനം യാഥാർത്ഥ്യമാക്കാൻ കഴിയൂ. കൂടുതൽ നീതിനിഷ്ഠവും കൂടുതൽ ബഹുമാന്യവുമായ ഒരു പുതിയ ലോകക്രമമാണ് സമ്പൂർണ്ണമായ ലോകസുരക്ഷിതത്വത്തിന്റെ ആധാരം.

അങ്ങ-ആയുധ നിരോധം സംബന്ധിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അങ്ങ-ആയുധങ്ങൾ കൈവശം വെച്ചുവരുന്ന എല്ലാ രാഷ്ട്രങ്ങളും പങ്കാളികളാകണമെന്നും ലോകത്തിലെ എല്ലാ രാഷ്ട്രങ്ങളേയും ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കകളാക്കണമെന്നും രാജീവ് ഗാന്ധി ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഇപ്പോൾ അങ്ങ-ആയുധങ്ങൾ കൈവശമില്ലെങ്കിലും അവ നിർമ്മിക്കാൻ കഴിവു നേടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള രാഷ്ട്രങ്ങൾ അവ ഒരിക്കലും ഉണ്ടാക്കുകയില്ലെന്ന് ഉറപ്പു നൽകണം. അങ്ങ-ആയുധങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ പരസ്യമായും രഹസ്യമായും നടക്കുന്ന ഒരു പ്രവർത്തനത്തിനും പിന്തുണ നൽകരുത്.

ഇപ്പോൾ നിലവിലുള്ള അങ്ങ-ആയുധ-വ്യാപന-നിരോധന കരാർ 1995-ൽ കാലഹരണപ്പെടും. അന്നേക്ക് ഒരു പുതിയ കരാർ ബലത്തിൽ വരണം. 2010-മാണ് ആകുമ്പോഴേക്ക് ഇപ്പോൾ അങ്ങ-ആയുധങ്ങളുള്ള രാഷ്ട്രങ്ങൾ അവയെ പൂർണ്ണമായും ഉപേക്ഷിക്കണം; മറ്റു രാഷ്ട്രങ്ങൾ ഒരിക്കലും അങ്ങ-ആയുധങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും അരുത്.

ബാഹ്യാന്തരീക്ഷം മനുഷ്യവർഗത്തിന്റെ പൊതു കൈവശമാണ് എന്ന് രാജീവ് ഗാന്ധി ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. അത് സമാധാനപരമായ ആവശ്യങ്ങൾക്കേ ഉപയോഗിക്കാവൂ. ബാഹ്യാന്തരീക്ഷത്തിൽ ഒരിക്കലും ആയുധങ്ങൾ വിന്യസിക്കരുത്.

'സമാധാനത്തിനും നിരായുധീകരണത്തിനും വികസനത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള പ്രക്ഷോഭം ഐക്യരാഷ്ട്ര സംഘടനയ്ക്ക് അകത്തും പുറത്തും ലോകജനത നടത്തണം. ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ, യുദ്ധതന്ത്രപിന്തകന്മാർ, സമാധാനപ്രസ്ഥാന നേതാക്കൾ എന്നിവരുടെ സഹകരണം ഈ പ്രക്ഷോഭത്തിനു കൈവരണം.'

നിരായുധീകരണത്തിനും നീതിയുക്തമായ നവ്യലോകക്രമത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ വിശിഷ്ടമായ ഒരു സ്ഥാനം അർഹിക്കുന്ന രാജീവിന്റെ 'അക്ഷൻ പ്ലാൻ' ഇന്ത്യയിൽ വ്യാപകമായ ചർച്ചയ്ക്ക് വിഷയമായില്ല എന്നതു വേദകരമാണ്.

സമാധാനപ്രസ്ഥാനപ്രവർത്തകരുടെ ശ്രദ്ധ ഈ രേഖയിൽ പതിഞ്ഞു കാണാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

(27 ജൂൺ, 1988)

53. ബാംഗളൂർ വർക്ക്ഷോപ്പ്

അണുവൈദ്യുതിയുടെ ഉല്പാദനം ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പരിശ്രമങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ ത്വരിതഗതിയിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഈ പരിശ്രമങ്ങളുടെ ഭാഗങ്ങളായി കർണാടക സംസ്ഥാനത്തിൽ കർവാറിനടുത്തുള്ള കൈഗയിലും തമിഴ്നാട്ടിൽ കന്യാകുമാരിക്കടുത്തുള്ള കൂടംകുളത്തും അങ്ങ-റിയക്ടറുകളുടെ നിർമ്മാണം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അമേരിക്കയിൽ ത്രീമൈൽ ഐലൻഡ് എന്ന സ്ഥലത്തും സോവിയറ്റ് യൂണിയനിൽ ചെർനോബിൽ എന്ന സ്ഥലത്തും അണുവൈദ്യുതീനിലയങ്ങളിലുണ്ടായ അപകടങ്ങളെത്തുടർന്ന് അങ്ങ-റിയക്ടറുകൾ ഒരുതരം ടൈം ബോംബുകളാണെന്നും ഏതു നിമിഷവും അവ പൊട്ടിത്തെറിച്ചു വ്യാപകങ്ങളായ നാശനഷ്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാകാൻ സാദ്ധ്യതയുണ്ടെന്നുമുള്ള ബോധം സാർവത്രിക

മായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ഇതിൻഫലമായി പല രാജ്യങ്ങളിലും അണുവൈദ്യുതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളെപ്പറ്റി വിപുലമായ ഒരു പുനർവിചിന്തനം ആരംഭിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അണുവൈദ്യുതിനിലയങ്ങളിൽനിന്നു പുറന്തള്ളപ്പെടുന്ന വിഷവസ്തുക്കൾകൊണ്ട് എന്തുചെയ്യണമെന്ന പ്രശ്നം എല്ലാ അണുശക്തി രാഷ്ട്രങ്ങളെയും അലട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ജലവൈദ്യുതി, താപവൈദ്യുതി എന്നിവയേക്കാൾ ചെലവേറിയതാണ് അണുവൈദ്യുതി എന്ന് സ്പഷ്ടമായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇരുപത്തഞ്ചോ മുപ്പതോ വർഷങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചുകഴിയുമ്പോഴേക്കു അണുവികിരണംനിമിത്തം അണുവൈദ്യുതിനിലയങ്ങളിലേക്കു മനുഷ്യർക്ക് അടുക്കാൻ പറ്റാതാവും. പിന്നീടു ഈ നിലയങ്ങളെ എങ്ങനെ പൊളിച്ചു നീക്കംചെയ്യാം (ഈ പ്രക്രിയയ്ക്ക് ഡീ-കമ്മീഷനിങ്ങ് എന്ന് പറയുന്നു) എന്നതും ഇനിയും ഉത്തരം കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഒരു ചോദ്യമാകുന്നു. അണുവൈദ്യുതിനിർമാണത്തോടു ബന്ധപ്പെട്ടു മറ്റു ചില സമസ്യകളാണ് അണുവൈദ്യുതിനിലയ പരിസരത്തിലെ പ്രകൃതിമലിനീകരണവും, നിലയങ്ങൾക്കു ചുറ്റും പാർക്കുന്ന കടുംബങ്ങളുടെ വിസ്ഫോപനവും (ഔഷ്ണിച്ച് പാപ്പിക്കലും).

ഈ പശ്ചാത്തലത്തിൽ കൈഗയിലും കൂടുംകളത്തുറുമുള്ള അണുവൈദ്യുതിനിലയ നിർമാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കെതിരെ വ്യാപകങ്ങളായ ജനകീയ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ കർണാടകത്തിലും തമിഴ്നാട്ടിലും രൂപംകൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. അണുവൈദ്യുതിനിലയങ്ങളോടുള്ള എതിർപ്പ് അജ്ഞതയിൽ രൂപംകൊണ്ടതാണെന്നും സർവ്വമാ നിരപായവും ചെലവുകുറഞ്ഞതുമായ അണുവൈദ്യുതി ഭാവിയുടെ ഉൽജമാണെന്നും ഈ ഉൽജം ഇല്ലാതെ മേലിൽ പുരോഗതി നേടുക സാധ്യമല്ലെന്നും അണുവൈദ്യുതി ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും വാദിക്കുന്നു. ഈ രണ്ടു പക്ഷക്കാരെയും ഒരിടത്തു വിളിച്ചുകൂട്ടി അണുവൈദ്യുതിക്കു സാധകമായും ബാധകമായുമുള്ള യുക്തികര പരസ്പരം കൈമാറി, ഏറെക്കുറെ എല്ലാവർക്കും അംഗീകാര്യമായ നിഗമനത്തിലെത്തുന്നതു പ്രയോജനകരമാകാതിരിക്കയില്ല. അതിനാൽ അണുവൈദ്യുതിയെസ്സുംബന്ധിച്ച ദേശീയതലത്തിൽ ഒരു സെമിനാർ വിളിച്ചുകൂട്ടണമെന്ന ആവശ്യം എത്രയോ കാലമായി ആധികാരിക കേന്ദ്രങ്ങൾതന്നെ ഉന്നയിച്ചുവരികയാണ്. പക്ഷേ, ഈ ആവശ്യം അംഗീകരിച്ച് ഈ വിഷയത്തിൽ ഒരു ദേശീയ ചർച്ച സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനു കേന്ദ്രഗവണ്മന്റോ അണുശക്തിക്കമ്മീഷനോ ഇനിയും തയ്യാറായിട്ടില്ല.

കൈഗയിലെ അണുവൈദ്യുതിനിലയ നിർമാണത്തിനെതിരായ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ നേതൃത്വം വഹിക്കുന്നതു ജ്ഞാനപീഠ സമ്മാനംനേടിയ സാഹിത്യകാരൻ ശിവരാകാരുരും ഉദ്യുപ്പിയിലെ പേജാവർ മാത്തിന്റെ അധിപതിയായ സചാമിജിയും മറ്റുമാണ്. കർണാടകക്കാർക്കെല്ലാം ഇവർ ആരാധ്യരത്രെ. അതിനാൽ ഇവരേയും അണുവൈദ്യുതിയെ എതിർക്കുന്ന മറ്റു ചിലരേയും അണുശക്തിക്കമ്മീഷനിലെ ശാസ്ത്രജ്ഞരേയും ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു വർക്ക്ഷോപ്പ് ബാംഗളൂരിലെ ഇന്ത്യൻ സയൻസ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിൽ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിന് കർണാടക ഗവണ്മന്റ് മുൻകൈയെടുത്തു. 1988 ഡിസംബർ 10, 11 തീയതികളിൽ നടന്ന ഈ വർക്ക്ഷോപ്പ് ഉദ്ഘാടനംചെയ്തുകൊണ്ട് കർണാടക മുഖ്യമന്ത്രി ശ്രീ എസ്. ആർ. ബൊമ്മൈ കൈഗ അണുവൈദ്യുതിനിലയത്തിന്റെ കരകൃത്തിൽ കർണാടക ഗവണ്മന്റിന് ഇപ്പോഴും തുറന്ന മനസ്സാണുള്ളതെന്നു പ്രഖ്യാപിച്ചു. അതേസമയം കർണാടകത്തിലെ വൈദ്യുതീമന്ത്രി ശ്രീ ജെ. എച്ച്. പട്ടേൽ കൈഗ അണുവൈദ്യുതിനിലയ നിർമാണത്തെ ശക്തിയായി അനുകൂലിക്കുകയുണ്ടായി. അണുവൈദ്യുതിയെ അനുകൂലിക്കുന്നവരെയും പ്രതികൂലിക്കുന്നവരെയും പ്രതിനിധാനംചെയ്ത മുപ്പതോളം വിദഗ്ദ്ധർ സെമിനാറിൽ സംസാരിച്ചു. ആകെ മുന്തൂറോളം ആളുകൾ സെമിനാറിൽ പങ്കെടുത്തിരുന്നു. ഇവരിൽ അമ്പതുപേർ അണുശക്തിക്കമ്മീഷനു കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ശാസ്ത്രജ്ഞർ ആയിരുന്നു.

വി. ആർ. കൃഷ്ണയ്യരായിരുന്നു. ഡോ. ശ്രീനിവാസന്റെ പ്രസംഗത്തിലടങ്ങിയ പല അർദ്ധസത്യങ്ങളും ജസ്റ്റിസ് കൃഷ്ണയ്യർ തുറന്നുകാട്ടി. 1984-ൽ ജപ്പാൻ അണവൈദ്യുതി ഉല്പാദനം കുറയ്ക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ ആണ്ടിൽ രണ്ടു റിയാക്ടർ മാത്രമേ ജപ്പാൻ നിർമ്മിക്കുന്നുള്ളൂ. മുന്പു വളരെ കൂടുതലായിരുന്നു ജപ്പാന്റെ റിയാക്ടർ നിർമ്മാണം. 1980-ൽ ആണ്ടിൽ ആറു റിയാക്ടർപിതം നിർമ്മിച്ചിരുന്ന ഫ്രാൻസ് ഇപ്പോൾ ആണ്ടിൽ ഒരു റിയാക്ടറേ ഉണ്ടാക്കുന്നുള്ളൂ. സോവിയറ്റ് യൂനിയനിൽ ജനങ്ങൾ അണവൈദ്യുതിക്കെതിരെ പ്രതിഷേധിക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അമേരിക്ക അന്വർത്തിനാലു വൈദ്യുതീനിലയങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാനുള്ള പദ്ധതി ഉപേക്ഷിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഇക്കഴിഞ്ഞ ഇരുപതുവർഷങ്ങളിൽ അമേരിക്ക പുതിയ അണവൈദ്യുതീനിലയങ്ങൾ പണിയാനുള്ള ഒരു തീരുമാനവും എടുത്തിട്ടില്ല.

എട്ടു അണവൈദ്യുതീനിലയങ്ങൾ പണിയാൻ തീരുമാനിച്ചിരുന്ന ബ്രസീൽ അവയിൽ ആറു നിലയങ്ങളുടേയും പണി ഉപേക്ഷിച്ചു; രണ്ടെണ്ണത്തിന്റെ പണി മന്ദമാക്കി. ആർജന്റീന നാലു അണവൈദ്യുതീനിലയങ്ങളുടെ പണി റദ്ദാക്കി. ബെൽജിയം അതിന്റെ അണവൈദ്യുതീ വികസനപരിപാടി നീട്ടിവെച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഗ്രീസ് സ്വന്തം അണവൈദ്യുതീ വികസനപരിപാടി ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. പടിഞ്ഞാറേ ജർമ്മനി ഇക്കഴിഞ്ഞ പത്തുവർഷങ്ങളിൽ പുതിയ ഒരു അണവൈദ്യുതീനിലയവും പണിതിട്ടില്ല. സ്വീറ്റ്സർലൻഡ് അതിന്റെ അണവൈദ്യുതീ പരിപാടി ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. അണവൈദ്യുതീനിലയങ്ങൾ പണിയുന്നതല്ലെന്ന് ഡെന്മാർക്കും നോർവേയും തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.

'ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്ക് ഏറെക്കാലം നണക്കൊണ്ടു പുലരാനാവില്ല. ജനങ്ങളാണ് യജമാനന്മാർ' എന്ന് ഡോ. ശ്രീനിവാസനെ നോക്കി ജസ്റ്റിസ് കൃഷ്ണയ്യർ പറഞ്ഞു.

ഇന്ത്യയിലെ അണവൈദ്യുതീനിർമ്മാണം അണുബോംബു നിർമ്മാണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെന്നു താൻ സംശയിക്കുന്നുവെന്നു ജസ്റ്റിസ് കൃഷ്ണയ്യർ തുടർന്നു. പാകിസ്ഥാനെതിരെ അണുബോംബുനിർമ്മാണത്തിനു് ഒരു പദ്ധതി ഇന്ത്യാഗവണ്മെന്റിനുണ്ടോ? ഈ വസ്തുത ഇന്ത്യയിലെ ജനങ്ങളോടു ഗവണ്മെന്റ് തുറന്നുപറയണമെന്നു അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടു.

ഇന്ത്യയിൽ ആകെ നിർമ്മിക്കുന്ന വൈദ്യുതിയിലെ പത്തുശതമാനം മാത്രമേ അണവൈദ്യുതീനിലയങ്ങൾവഴി ഉല്പാദിപ്പിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്നുള്ളൂ. ഇപ്പോൾ വൈദ്യുതി രെടിത്തുനിന്നു മറ്റൊരാടിത്തേക്കു് അയയ്ക്കുന്നതിൽ വരുന്ന നഷ്ടം തടഞ്ഞെടുക്കാനെന്ന ഈ പത്തുശതമാനം വൈദ്യുതി ലഭ്യമാക്കാം. ഇന്ത്യയിൽ വൈദ്യുതീസംപ്രേഷണത്തിലെ ശരാശരി നഷ്ടം ഇരുപത്തിരണ്ടു ശതമാനവും കേരളത്തിലെ സംപ്രേഷണനഷ്ടം ഇരുപത്തൊമ്പതു ശതമാനവുമാണെന്നു ജസ്റ്റിസ് കൃഷ്ണയ്യർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. അണവൈദ്യുതീ നിർമ്മാണത്തിനായി ചെലവഴിക്കുന്ന പണത്തിലൊരുഭാഗം നീക്കിവെച്ചാൽ സൗരവൈദ്യുതീനിർമ്മാണരംഗത്തിൽ നമുക്കു ബഹുദൂരം മുന്നോട്ടു പോകാമായിരുന്നു. നിലവിലുള്ള അണുശക്തിനിയമത്തിന്റെ മുട്ടുപടത്തിനടിയിൽ സത്യങ്ങൾ ഒളിച്ചുവെക്കാൻ കഴിയുന്നുവെന്നതാണ് ഇന്ത്യയിലെ അണുശക്തിക്കമ്മീഷന്റെ വിജയം. ഈ നിയമം ഭരണഘടനയിലെ അഭിപ്രായാവിഷ്കാരസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനെതിരാണ് ജസ്റ്റിസ് കൃഷ്ണയ്യർ പറഞ്ഞു.

വർക്കുഷോപ്പിൽ പ്രസംഗിച്ച അണുശക്തി ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ഏകദേശം എല്ലാവരും ഡോ. ശ്രീനിവാസന്റെ വാദഗതികൾ ആവർത്തിക്കുകയാണ് ചെയ്തതു്. അവരുടെ പ്രസംഗങ്ങൾ അതിശയോക്തിപരങ്ങളായ അവകാശവാദങ്ങൾ നിറഞ്ഞവയാണ് എന്ന് ശ്രീ ശിവരാകാശൻ പറഞ്ഞു. കൈഗ പദ്ധതി

വരുത്തിവയ്ക്കാനിടയുള്ള വന-പ്രകൃതി വിധവംസനത്തിന്റെ രൂക്ഷത 'അണുവൈദ്യുതിക്കെതിരെ പൗരർ' എന്ന സംഘടനയുടെ കൺവീനറായ നാഗേശ് ഹേഗ്ഡേ വിവരിച്ചു. അണുവൈദ്യുതിക്കെതിരായ വാദങ്ങൾ സംക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ട് ജവാഹർലാൽ നെഹ്റു സർവകലാശാലയിലെ ശ്രീ ധീരേന്ദ്രശർമ പറഞ്ഞു: 'തെററ്' അണുവൈദ്യുതിയെ എതിർക്കുന്നവരുടെ ഭാഗത്താണെങ്കിൽ അതുകൊണ്ട് അണുശക്തിക്കമ്മീഷൻ റേഷ്യമൊന്നുമുണ്ടാവാൻ പോകുന്നില്ല. മറിച്ച്, തെററ് അണുശക്തിക്കമ്മീഷന്റെ ഭാഗത്താണെങ്കിൽ വരാനിരിക്കുന്ന തലമുറകളാണ് മാർക്കറ്റിവികിരണത്തിന് ഇരകളാവുക. അതിന്റെ ധർമ്മികമായ ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കാൻ അന്ന് ഇവിടെ നിങ്ങൾ ഉണ്ടാവുകയുമില്ല.' അണുവൈദ്യുതി നിർമ്മാണത്തിന്റെ സാങ്കേതികവിദ്യ ഇപ്പോഴും അപകൃഷ്ടം അവികസിതവും അഭദ്രവും ആണെന്ന് ശ്രീ ശർമ പ്രസ്താവിച്ചു.

അണുശക്തിക്കമ്മീഷന്റെതന്നെ ഒരു ഭാഗമായ അണുശക്തിനിധന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ ആറാമിക് എന്റർജി റഗുലേറ്ററി ബോർഡ് (എ. ഇ. ആർ. ബി.) ചെയർമാൻ ശ്രീ എ. കെ. ഡേ പറഞ്ഞത് കൈഗയിലെ അണുവൈദ്യുതി നിലയത്തിലുണ്ടാവുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ എവിടെ കൊണ്ട് കഴിപ്പിക്കുമെന്ന് ഇനിയും തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല എന്നാണ്. കൽപ്പാക്കത്തും താരാപുരിലുമുള്ള മാലിന്യനിർമാർജന സംവിധാനങ്ങൾ കൈഗയിൽ പറ്റുകയില്ല. കൈഗയിലെ അണുവൈദ്യുതി നിലയത്തിന് സ്ഥലം തിരഞ്ഞെടുത്തത് ബോർഡിനോട് ആലോചിച്ചിട്ടില്ല എന്നും ശ്രീ ഡേ വെളിപ്പെടുത്തി.

ശാസ്ത്രജ്ഞർക്ക് അണുവൈദ്യുതിയെ എതിർക്കുന്ന ജനകീയപ്രസ്ഥാനക്കാരെയും ജനകീയപ്രസ്ഥാനക്കാർക്കു് ശാസ്ത്രജ്ഞരെയും സ്വന്തം യുക്തികൾ ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ വർക്ക്ഷോപ്പ് ഉപകരിച്ചില്ല. ഇത്തരമൊരു ആശയവിനിമയത്തിന് അണുശക്തിക്കമ്മീഷൻ തയ്യാറായി എന്നതു മാത്രമായിരുന്നു വർക്ക്ഷോപ്പിന്റെ പ്രയോജനമെന്നു തോന്നുന്നു. എന്ത് എതിർപ്പ് ഉണ്ടായാലും കൈഗയിലും കൂടുംകൂട്ടത്തും അണുവൈദ്യുതി നിലയങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകതന്നെ ചെയ്യുമെന്ന് അണുശക്തിക്കമ്മീഷൻ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കർണാടക-തമിഴ്നാട് സർക്കാരുകൾ ഈ അണുവൈദ്യുതി നിലയങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു അടങ്ങു എന്ന ശാഠ്യം തങ്ങൾക്കുള്ളതായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. എതിർപ്പുകാരൊക്കെ ഭീരുക്കളും അറിവില്ലാത്തവരുമാണെന്നും അറിവും ധീരതയും തങ്ങളുടെ കരുതകയാണെന്നുമുള്ള നിലപാട് ആണ് ഇന്ത്യയിലെ സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരായ അണുശക്തിശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്കുള്ളത്. 'ഉദ്യോഗസ്ഥമേധാവിത്വപരവും രാഷ്ട്രീയവുമായ' കാരണങ്ങളാൽ എ. ഇ. ആർ. ബി.യോടുപോലും ആലോചിക്കാതെയാണ് കൈഗയിലെ അണുവൈദ്യുതി നിലയത്തിനുള്ള സ്ഥലം നിർണ്ണയിച്ചത് എന്ന് ശ്രീ ഡേ പ്രസ്താവിച്ചത് ക്ഷാര്യങ്ങൾ നീങ്ങുന്നവഴി ഏതെന്നു കാട്ടിത്തരുന്നു. അണുവൈദ്യുതിക്ക് എതിരായവർ ഉന്നയിക്കുന്ന ആക്ഷേപങ്ങൾക്കൊന്നും അണുശക്തിക്കമ്മീഷന്റെ ചെയർമാൻ ആയ ഡോക്ടർ ശ്രീനിവാസനു മറുപടി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. 'പത്രങ്ങളും ടെ.വ., ന്യൂസ് പീപ്പിൾ തുടങ്ങിയ വാരികകളും എഴുതുന്നതൊന്നും വിശ്വസിക്കാതിരിക്കുക' എന്നുമാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിനു ജനങ്ങളോടു പറയാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

അന്ധവും അതിനാൽ ആപൽക്കരവുമായ അണുവൈദ്യുതി വികസനത്തിനെതിരെ ഉദ്ബുദ്ധവും സംഘടിതവുമായ ഒരു ബഹുജനപ്രസ്ഥാനം പടുത്തുയർത്തേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയാണ് ബാംഗ്ലൂർ വർക്ക്ഷോപ്പിന്റെ സന്ദേശം.

(16 ഡിസംബർ, 1988)